

Overwinterende beestjes...

Je zou zeggen dat tellers van overwinterende vleermuizen weinig met reptielen en amfibieën te maken hebben. Schijn bedriegt. Op voormalig vliegbasis Soesterberg worden tijdens de vleermuizenwintertelling objecten als waterkelders, bunkers, schietdoelenkelders, watertorens, kelders van verwijderde gebouwen, vleermuiskasten en speciale vleermuiskelders geteld. Deze objecten zijn zowel boven- als (gedeeltelijk) ondergronds. Vier verschillende soorten vleermuizen (franjestaart, watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en baardvleermuis) komen in grote aantallen voor in deze objecten. Maar niet alleen vleermuizen houden van vochtige, vorstvrije en rustige ruimtes. Ook amfibieën en reptielen kunnen dat soort plekken in de winter waarderen. Veel meer soorten maken gebruik van deze objecten. Zo kan het voorkomen dat je allerlei leuke soorten tegenkomt als je zoekt naar iets totaal anders. Vaak sta je oog in oog met overwinterende slakken, amfibieën en vlinders, soms een reptiel, konijn of muis en af en toe een vogel.

Voordat je een stap zet in het object kijk je altijd eerst naar de vloer, dan weet je of je veilig kan lopen in het donker. Op die manier zien we vaak de 'niet-vleermuizen'. Bijzonder leuk zijn vondsten van Alpenwatersalamander, kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, bruine kikker en zandhagedis. Het lijkt er zelfs op dat de Alpenwatersalamander steeds vaker en in hogere aantallen voorkomt in onze wintertellingen. De kleine watersalamander neemt helaas af in aantal. Op andere locaties in Nederland vinden we ook wel groene

Er worden steeds vaker Alpenwatersalamanders aangetroffen tijdens de vleermuiswintertellingen. Deze zat op een watervleermuis. (Foto: Annemieke Ouwehand)

kikker en kamsalamander. In het buitenland komen we ook vuursalamander en knoflookpad tegen bij wintertellingen. Af en toe komen we dieren tegen die niet zelfstandig uit een object kunnen klimmen. Vaak zijn de wanden te glad, te hoog en met overhangende hoeken bij de uitgang. Dat lukt zelfs amfibieën of andere soorten niet om hier weer zelfstandig naar buiten te klimmen. Dan halen wij ze eruit en brengen ze naar buiten. Met vorst is dit wel een lastige keus, je zet dieren dan immers in een voor hen zeer koude omgeving. Niet redden en buiten zetten is echter geen optie, dan gaan ze zeker dood door voedselgebrek. We maken dan vaak een kuiltje in de grond op enige afstand van het object. Daar zetten we het dier in en dekken het af met blad en humus. Hopelijk overleven ze zo de kou. We houden van vleermuizen, maar we houden ook ons oog open voor amfibieën en reptielen!

Annemieke Ouwehand, Bernadette van Noort & Herman Bouman

Reuzenlarven

Reuzenlarve groene kikker van 100 mm! (Foto: Han Duinker)

Het is bekend dat kikkervisjes van groene kikker kunnen uitgroeien tot forse exemplaren. Doorgaans metamorfosen de kikkervisjes als ze 45 tot 80 mm groot zijn. Maar er zijn ook exemplaren die overwinteren in het water en doorgroeien tot wel 100 – 130 mm. Het record ligt zelfs op 180 mm! Zo groot waren de larven van **Han Duinker** niet. Hij ving in augustus 2024 tijdens het monitoren in de duinen van Bergen larven van 100 mm groot. Reusachtig imponerend!

Kamsalamander met vijf poten

Niet 't schaep met de 5 poten maar een kamsalamander! Bij Eindhoven werd in de zomer van 2024 dit exemplaar gevangen tijdens het monitoren met behulp van fuikjes. Het vrouwtje werd ook makkelijk herkend tijdens de terugvangst enkele weken later. Een aparte vergroeiing waar het diertje blijkbaar geen hinder aan ondervindt.

(Foto: Anita Liebrechts)

